

Załącznik 2: Podsumowanie

Państwa członkowskie zostały zobowiązane do sporządzenia krajowej strategii nadzoru rynku, zgodnie z art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniającego dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011¹. Opracowywanie krajowej strategii nadzoru rynku w Polsce należy do jednolitego urzędu łącznikowego², zgodnie z art. 59a ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku³. Dokument ten przedstawia spójne, kompleksowe i zintegrowane podejście do nadzoru rynku oraz egzekwowania przepisów unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego na terenie Polski. Państwo członkowskie ma także obowiązek opublikowania podsumowania strategii.⁴

Strategia obejmuje czteroletni okres, to jest od 16 lipca 2022 r. do 16 lipca 2025 r. Pierwsza ocena krajowej strategii nastąpi 16 lipca 2024 roku i zostanie przeprowadzona przez Unijną Sieć ds. Zgodności Produktów oraz według metodologii przez nią wypracowanej.

1. Informacje ogólne i organizacja nadzoru rynku

Głównym celem jaki stawia przed sobą Komisja Europejska jest urzeczywistnienie jednolitego rynku bez granic, co pozwoliłoby konsumentom i przedsiębiorstwom na kupowanie i sprzedawanie towarów oraz usług w całej UE z równą łatwością, co na ich rynku lokalnym. Aby osiągnąć ten cel należy zapewnić, aby produkty oferowane na rynku wewnętrznym UE spełniały wymagania określone w unijnym prawodawstwie harmonizacyjnym. Zapewnia to nadzór rynku. Rozwój nadzoru rynku ma także zapewnić dostęp do czystego i bezpiecznego środowiska naturalnego. Każde państwo członkowskie zostało zobowiązane do wyznaczenia organów nadzoru rynku i wyposażenia ich w uprawnienia, które pozwolą na skuteczne eliminowanie z obrotu produktów niespełniających wymagań lub stwarzających ryzyko.⁵

Obecnie nadzór rynku w Polsce opiera się na zasadach i procedurach określonych w przepisach rozporządzenia (UE) 2019/1020, bezpośrednio stosowanych rozporządzeniach unijnych oraz ustawach i aktach wykonawczych wdrażających unijne prawodawstwo harmonizacyjne, a także na przepisach ustaw kompetencyjnych poszczególnych organów nadzoru rynku. Do 16 lipca 2021 r. był kojarzony z oznakowaniem zgodności CE i ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, która w najszerszym zakresie regulowała jego funkcjonowanie w Polsce. Po rozpoczęciu stosowania

¹ Dz. Urz. UE L 169 z 25.06.2019 r., str. 1, dalej: rozporządzenie (UE) 2019/1020

² Art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/1020, dalej: JUŁ

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 5

⁴ Art. 13 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/1020

⁵ Art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniającego dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 – Dz.U. UE L 169 z 25.06.2019 r., s. 1 – dalej: rozporządzenie (UE) 2019/1020

rozporządzenia (UE) 2019/1020 zakres nadzoru rynku znacznie rozszerzył się i obejmuje również produkty niepodlegające oznakowaniu zgodności CE.

Ustawy sektorowe regulują kwestie wymagań, obowiązków podmiotów gospodarczych i sankcje, częściowo także procedury, jeśli wymaga tego specyfika obszaru (np. ustawa z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych⁶). Ze względu na szeroki zakres niektórych ustaw, do realizacji zadań nadzoru rynku wskazano więcej niż jeden organ nadzoru rynku.

Natomiast zasady akredytacji i obowiązków jednostek notyfikowanych określono w ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

W większości przypadków organy nadzoru rynku posiadają scentralizowaną strukturę, gdzie centralny organ zwykle posiada siedzibę w stolicy kraju a regionalne oddziały zlokalizowane są w stolicach poszczególnych województw. Przyjęcie rozporządzenia (UE) 2019/1020 spowodowało konieczność rozszerzenia katalogu organów nadzoru rynku z 10 do 17. Zakres kompetencji organów nadzoru rynku określają ich ustawy ustrojowe, tj. powołujące dany organ i wskazujące zakres zadań oraz jego kompetencje.

Do pełnienia roli organu odpowiedzialnego za kontrolę produktów wprowadzanych na rynek Unii, zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1020, wyznaczono w Polsce Krajową Administrację Skarbową (KAS). W skład struktury KAS odpowiedzialnej za wskazane kontrole wchodzi 16 Izb Administracji Skarbowej, 16 urzędów celno-skarbowych, 143 delegatury i 135 oddziałów celnych KAS realizuje swoje zadania w zakresie i na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/1020⁷ oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny⁸.

Od stycznia 2021 roku zadania jednolitego urzędu łącznikowego, określone w rozporządzeniu (UE) 2019/1020, realizuje Prezes Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji (UOKiK). W UOKiK są także umiejscowione krajowe punkty kontaktowe unijnych systemów wymiany informacji Safety Gate/RAPEX⁹ i ICSMS¹⁰.

Organy nadzoru rynku opierają się na analizie danych pozyskiwanych w wyniku swoich działań, w tym poprzez badania laboratoryjne, oraz na skargach i sygnałach rynkowych, w tym zgłoszeniach przesyłanych w unijnych systemach wymiany informacji. Działania podejmowane na rynku są uzupełniane działaniami realizowanymi we współpracy z organami

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 974

⁷ Rozdział VII – Produkty wprowadzane na rynek Unii – art. 25-28 rozporządzenia (UE) 2019/1020

⁸ Dz.U. UE L 269 z 10.10.2013 r., s. 1, ze zm.

⁹ *Safety Gate: the EU rapid alert system for dangerous non-food products* – unijny system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach nieżywnościowych działający na podstawie dyrektywy 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz.U. UE L 11 z 15.01.2002 r., s. 4) oraz decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2019/417 z dnia 8 listopada 2018 r. ustanawiającej wytyczne dotyczące zarządzania unijnym systemem szybkiej informacji „RAPEX” utworzonym na mocy art. 12 dyrektywy 2001/95/WE w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz funkcjonującym w jego ramach systemem zgłoszeń (Dz.U. UE L 73 z 15.03.2019 r., s. 121) – <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>.

¹⁰ *Information and Communication System for Market Surveillance* – unijny system informacyjny i komunikacyjny służący do gromadzenia, przetwarzania i przechowywania w uporządkowany sposób informacji dotyczących kwestii związanych z egzekwowaniem unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego, działający na podstawie art. 34 rozporządzenia (UE) 2019/1020 (<https://webgate.ec.europa.eu/icsms/?locale=pl>).

celno-skarbowymi w procedurze dopuszczenia produktu do obrotu na jednolity rynek. Zapobiega to wprowadzaniu na jednolity rynek produktów niespełniających wymagań i stwarzających niedopuszczalne ryzyko. Ponadto przedstawiciele organów nadzoru rynku z państw członkowskich współpracują ze sobą w ramach grup ds. współpracy administracyjnej, mając na uwadze, że działania podmiotów gospodarczych zwykle nie ograniczają się do terytorium jednego państwa. W celu zwiększenia efektywności działań nadzoru rynku organy realizują również wspólne projekty, często finansowane ze środków unijnych.

2. Strategiczne wybory

Zapewnianie stosownego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi oraz środowiska jest procesem ciągłym. Realizując powierzone zadania, organy nadzoru rynku podejmują działania, których celem jest skuteczne wyeliminowanie z obrotu produktów stwarzających ryzyko oraz niezgodnych z obowiązującymi wymaganiami. Działania nadzoru rynku w latach 2022-2025 będą wspierały zrównoważony rozwój i cele określone w głównych strategiach przyjętych na poziomie unijnym, w tym szczególnie w Europejskim Zielonym Ładzie¹¹, koncentrując się na:

- wykrywaniu i eliminowaniu produktów zagrażających bezpośrednio bezpieczeństwu i zdrowiu użytkowników, w tym produktów udostępnianych online;
- współpracy na rzecz promowania zgodności udostępnianych produktów.

3. Plan realizacji strategii

Organy nadzoru rynku będą prowadziły regularne działania w zakresie swoich kompetencji, tak aby wyeliminować z obrotu jak najwięcej produktów niezgodnych oraz stwarzających ryzyko. Działania będą obejmować, zarówno weryfikację wymagań formalnych (oznakowanie, dokumentacja), jak i konstrukcyjnych (badania laboratoryjne krytycznych parametrów produktów wpływających na bezpieczeństwo użytkowników). Egzekwowanie wymagań będzie realizowane zgodnie z planami rocznymi opracowanymi przez poszczególne organy nadzoru rynku. Czynności nadzoru rynku będą podejmowane z własnej inicjatywy oraz w związku ze skargami lub sygnałami z rynku.

4. Współpraca z innymi państwami członkowskimi

Organy nadzoru rynku mają na uwadze, że zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na jednolitym rynku nie jest możliwe bez ścisłej współpracy z partnerami z pozostałych państw członkowskich. Dlatego współpraca będzie realizowana poprzez uczestniczenie w pracach grup ds. współpracy administracyjnej oraz w zależności od dostępnych zasobów, uczestniczenie w projektach prowadzonych w ramach tych grup lub

¹¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl

finansowanych przez Komisję Europejską.